

BIBIANA, medzinárodný dom umenia pre deti, Panská 41, Bratislava

UMENIE JE HRA...

/Námet na interaktívnu výstavu o výtvarnej tvorbe Ľudovíta Fullu venovanú
100. výročiu jeho narodenia./

Katarína Kosánová
Apríl 2002

„FULLOVSKÝ ROK“

– nie náhodou rok 2002 nesie tento titul. Nie náhodou médiá často informujú o atraktívnych akciách venovaných 100. výročiu narodenia klasika slovenskej maliarskej moderny...

Kurátori a umelci inšpirovaní originálnym Fullovským svetom farieb, tvarov a fantázie pozývajú na podujatia, ktoré majú pripomenúť, ale hlavne potešiť. Z viacerých spomeniem široko koncipovanú výstavu FULLA 2002 v Slovenskej národnej galérii, ktorá predstavuje „klenoty“ majstrovej tvorby. Úspešnú expozíciu dopĺňajú sprievodné aktivity pre dospelých a tvorivé dielne pre detských návštevníkov, na ktorých vychádzajúc z umelcovej tvorby výtvarne tvoria, animujú, rozprávajú sa.

Nápady plodia nápady a FULLA 2002 inšpiroval aj nás...

EXPLIKÁCIA

V roku 1995 BIBIANA realizovala výstavu Maľujeme s majstrom Fullom, ktorú po obsahovej stránke považujeme za nie veľmi vydarený pokus o spracovanie interaktívnej výstavy pre deti.

Plánujeme zrealizovať interaktívnu výstavu vychádzajúcu z celkovej tvorby Ludovíta Fullu. Na odbornú spoluprácu sme oslovili kunsthistoričku, generálnu riaditeľku SNG pani Katarínu Bajcúrovú, ktorá vypracovala koncepciu výstavy FULLA 2002. Konzultáciami chceme zabezpečiť odbornosť koncepcie výstavy, výber reprodukcí v nej použitých a možné interpretačné metódy a techniky.

Výstava má ambíciu sprostredkovať deťom Fullov výtvarný svet netradičnými, hravými formami. Je chápaná ako dialóg detí s obrazmi prostredníctvom tvorivých aktivít a intelektovej zaangažovanosti, pričom budú využívať „všetkých 6 zmyslov“. Deti sa stanú samostatnými interpretmi, kedy zážitky budú konfrontovať so skúsenosťami z vlastného života /vonkajšieho a vnútorného/.

Deti by mali, aspoň čiastočne, pochopiť zásady jazyka moderného výtvarného umenia, prekonať pochybnosti v nachádzaní vlastných postrehov, pocítiť chuť ďalej odhaľovať, objavovať, experimentovať a zistiť, že „umenie je hra a zábava“.

INTERPRETAČNÉ TECHNIKY

Výstava je určená deťom od 5 do 12 rokov. Keďže výtvarný prejav detí, ako aj ich vizuálne vnímanie prechádza v každom vekovom období vývojovými zmenami - dieťa dopĺňa alebo vypúšťa osvojené princípy - aktivity viazané na diela budú variabilné a dostatočne zrozumiteľné.

Možnosť „dotknúť sa“ /reprodukcie/ obrazu vysvetľujeme ako most k uchopeniu jeho formálnej a obsahovej stavby, jeho významu. Počítame s prelomením bariéry v komunikácii dieťaťa s obrazom, čo by malo byť v súčasnej dobe nepodceňované, no zároveň nepreceňované. Premyslená filozofia a atraktivnosť aplikovaných interpretačných techník, ktoré nie sú samoúčelné, je teda viac ako nevyhnutnosť.

Techniky budú podporovať naše zámery, teda budú korešpondovať s témou, s obrazom a jeho časťou, na ktorú chceme upozorniť, ktorú chceme posunúť.

Spomenieme niektoré z nich:

Výtvarné interpretácie – vyfarbovanie, dokresľovanie reprodukcie, inšpirácie originálom, kopírovanie, voľný prepis, výtvarné etudy

Aranžovanie, scénické aranžovanie

Zámerné premeny diela – ozvlášťňovanie, zmeny kompozície a obrazových prvkov

Živé obrazy, vstupovanie do obrazov, prechádzky v obraze, dramatizácia

Hudobné interpretácie – pieseň a obraz, výber hudobnej ukážky a hudobného nástroja

Vciťovanie sa do obrazu

Textové, slovné interpretácie

Parafrázy

Konfrontácie

Experimenty – objavovanie detailov, puzzle, triedenie, porovnávanie

VIZUÁLNA PREDSTAVA

Výstava bude inštalovaná na jednom poschodí. Bude rozdelená na kapitoly, pričom každá bude zameraná na tému a bude pozostávať z obrazov, ktoré sú konkrétnou témou nejakým spôsobom prepojené.

VÝCHODISKÁ

Pri koncipovaní plánujeme vychádzať z týchto najmarkantnejších črt Fullovej tvorby a života:

OBRÁZKY V KNIHE – Fullova ilustračná tvorba pre deti. Jeho ilustrácie vynikajú objavnosťou výtvarnej koncepcie, prostou jednoduchosťou a presvedčivosťou výtvarnej reči. Fulla sa stal moderným výtvarným interpretom literárnych diel pre deti. Bez pochyb sú jeho ilustrácie venované deťom, my sme však presvedčení, že deťom môže byť dostatočne zrozumiteľná celková jeho tvorba.

VZÁJOMNÉ INŠPIRÁCIE – Fulla učil deti, no zároveň sa inšpiroval ich výtvarným prejavom a videním. Od začiatku svojho učiteľského pôsobenia oceňoval spontánne detské rukopisy. Detská tvorba sa stala jedným zo zdrojov jeho jedinečného maliarskeho štýlu. Prejavila sa v štylizácii figurálnych prvkov a dopĺňaním ústredných motívov vedľajšími bez rešpektu k ich skutočným vlastnostiam.

FARBOPLOCHY A LÍNIOTVARY

FARBOPLOCHY – „z Fullovej palety“ – Fullov výtvarný svet je predovšetkým svetom farieb. Krásu tvarov hľadal cez žiarivosť čistých farieb. /„Čo nakreslím, aj tak zamaľujem“./

LÍNIOTVARY – hľadanie nového...

Peterajová: „Líniotvary a farboplochy znamenajú zásady modernej plošnej kompozície, dosahovania priestorovosti farbou. Fulla, ako možno vyvodiť z jeho diela, zdôrazňoval línie ako pevnú, konštruktívnu zložku obrazu; farebné plošky vytvárali menej stále vlastnosti ako svetelnosť, emocionalitu, objemovosť. Výskumu vzťahov medzi líniotvarmi a farboplochami sa Fulla venoval sústavne a dosahoval nimi mimoriadnu výrazovú účinnosť.“

STARO-NOVÁ FANTÁZIA – inšpirácia kubizmom, štylizácia tvarov, ktorá nie je rovnaká, všade je však jasný Fullov rukopis a žiarivosť pastóznych farieb v teplých tónoch. Námety obrazov sú nekomplikované, svieže, čerpajúce z chvíľkových zážitkov a spomienok.

Diela experimentálnej povahy: Predmestie, Deti pri mori, Abstraktná kompozícia, 1929 – viac overoval ako vypovedal.

Neskôr: Balóny, Hračky, Cirkus, Máj – vplyv Picassa, Kandinského, Chagalla, Kleea

HUDBA OBRAZOV – vychádzame z oslavy slovenských vidiečanov. Ako má hudba svoju silu, rytmus, melódiu, tóny a ich usporiadanie, tak majú podobné pravidlá aj obrazy.

Diela: Zemplínčanka, Rysavá jalovica, Jánošík na koni, Slovenská nevesta

GEOMETRICKÉ DIVADLO – Fulla ako scénograf. Prvky divadla sa objavili aj v ilustráciách pre deti /opona, kompozície ako na divadelnej scéne.../

V ATELIÉRI POD JEDNOU STRECHOU tvoril Fulla s veľkým priateľom Mikulášom Galandom. Výsledkom ich premýšľania o umení boli Súkromné listy Fullu a Galandu. Niektoré myšlienky:

„Nemysli si, že ide o modernosť, ide o umenie.“

„Funkciou maliarskeho umenia je tvoriť novú emocionálnu realitu: prostriedkom k tomu je farba, plocha, svetlo.“

„Obraz sa má podobat' obrazu, a nie výseku krajiny.“

„Moderný maliar nemaluje len čo vidí, ale aj to, čo o veci vie...“

„Obraz sa tvorí líniotvarmi a farboplochami.“

„Umenie je hra a rozkoš.“

„Keď má umelec pocit, že sa vyjadril, dielo je skončené.“

„OBRAZY SÚ PRE POTEŠENIE.“

Výber ukážok v tejto časti bude vychádzať z dvoch rôznych rukopisov a z konfrontácie diel oboch umelcov.

Katarína Kosánová

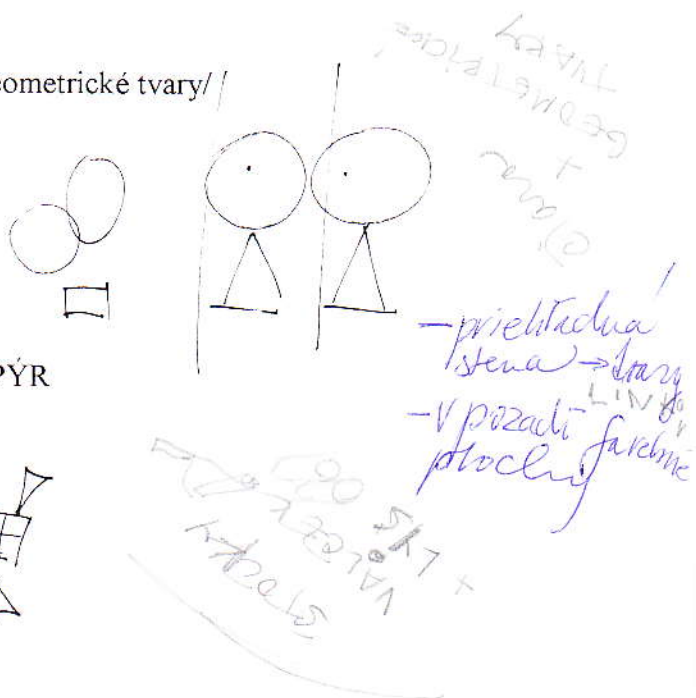
Bratislava, apríl 2002

1. miestnosť

LÍNIOTVARY

Výber diel: BALÓNY, DETI PRI MORI, HRAČKY /geometrické tvary/

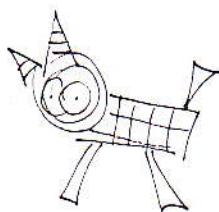
- nové experimenty
- detský, čistý svet

LÍNIE NA /V/ LINOLEU /grafika/

Výber diel: ČERNOŠKA, KOMINÁRIK, SLON A TAPÝR

- grafika
- negatív
- línie a tvary

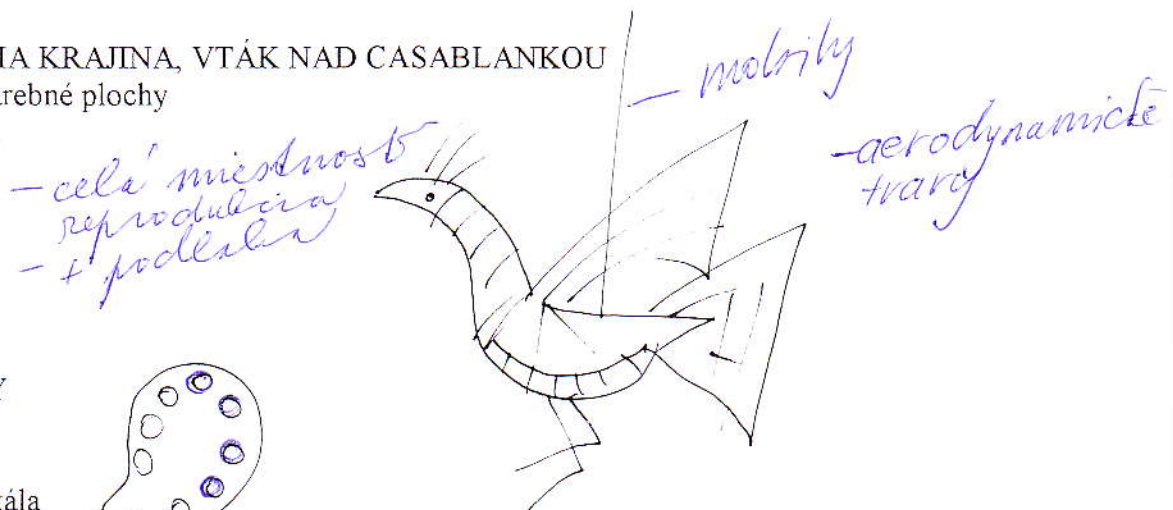

2. miestnosť

VTÁČIA KRAJINA

Výber diel: VTÁČIA KRAJINA, VTÁK NAD CASABLANKOU

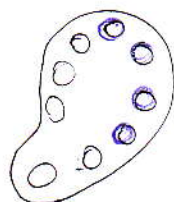
- farebná grafika, farebné plochy
- vtáky do priestoru
- ilúzia krajiny

3. miestnosť

FARBOPLOCHY

- fragmenty diel
- typická farebná škála
- Fullova paleta

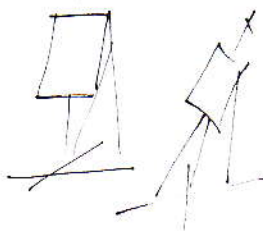

4. miestnosť

ZÁTIŠIE ?

Výber diel: ZÁTIŠIE S MLYNČEKOM, ZÁTIŠIE S KRČAHOM, RYBY NA STOLE
ZÁTIŠIE, ZÁTIŠIE S PALETOU

- priestor
- aranžovanie
- zátišie ako téma
- palety, ateliér

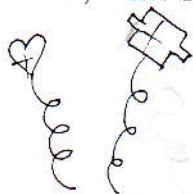
- mlynce v priestore
podľa „národu“

5. miestnosť

FARBOTVARY ?

Výber diel: NA BLŠOM TRHU, DIEVČA S MLYNČEKOM, KLAUNI

- detaily
- ornamenty
- kvety

ZÁTIŠIE V PRIESTORE
MLYNČEK
↑
PRIESTOROVÝ
KUBISTICKÝ

Archiť
obrazár

hviezda pravej

6. miestnosť

DIVADLO, OBRAZY V POHYBE?

DIVADLO V OBRAZKU- výber ilustrácií s prvkami divadla

Samostatne: REVÚCKA RODINA /tvoja rodina/

